

nummer 37, oktober 1992

Officieel orgaan

van de

Filatelistenvereniging
"NOVIOPOST"

te

Nijmegen

Verschijnt 4 x per jaar

IN DIT NUMMER

*

Hologrammen op postzegels,
hoe werkt dat.

*

Resultaten van de uitgave
'Thurn und Taxis'

*

Zoals altijd:
Verenigingsnieuws

REDACTIE

Redactieadres:

F. v.d. Puttestr. 27
6535 WD NIJMEGEN
TEL. 080-562711

Expeditie:

J.H.M. Furer

Redactie:

J. Spijkerman
J. Mulder
H. Geurts

Tekeningen:

L.P. Straten

AGENDA

Overzicht bijeenkomsten "NOVIOPOST" -2^e halfjaar 1992

1 november 1992

- Internationale postzegelbeurs in Hotel Erica te Berg en Dal. Een bezoek aan deze beurs is altijd de moeite waard.

6 november 1992

- bezichtiging van de kavels voor de grote veiling van 7 november.
- voor degenen die wachten op hun beurt of die reeds alle kavels gezien hebben, is er het R-R-R-programma:
Ruilen,
Rondzendverkeer,
Aantekenstrookjes.
- natuurlijk ontbreken de verloting en de gratis presentieverloting niet.

7 november 1992

- Vele interessante kavels op deze grote veiling, die alleen toegankelijk is voor leden. Over de aankopen is geen kavelgeld verschuldigd. Bezichtigen kavels van 10.30-12.00 uur. Aanvang van de veiling 13.30 uur.

11 december 1992

- Bingo.
De avond wordt besteed aan het jaarlijks terugkerend fenomeen van de bingo. Tijdens de jaarvergadering heeft het grootste deel van de leden zich uitgesproken voor het handhaven van deze traditie.
- laatste activiteit van dit jaar is de gratis presentieverloting.

Alle vergaderingen, met uitzondering van de Internationale Postzegelbeurs (Hotel Erica, te Berg en Dal) worden gehouden in Wijkcentrum De Klokketoren, Burg. Slotemaker de Bruineweg 270 (hoek Muntweg) te Nijmegen (tel.080-552649).

Aanvang der vergaderingen om 20.00 uur, zaal open 19.00 uur.

VERENIGINGSNIEUWS

Van de redactie

We zijn blij dat Novioposta en ook de speciale uitgave van Thurn und Taxis zoveel positieve reacties hebben opgeleverd. Niet alleen van buiten de vereniging maar met name van de eigen leden. En voor hen doen we het uiteindelijk. Het verhaal van Thurn und Taxis behaalde op de tentoonstelling in Tilburg zilver. Het resultaat bij de schrijfwedstrijd was een speciale prijs. Het voldeed niet aan de inzendvoorwaarden. Men vond het een studie in plaats van een artikel in een verenigingsblad.

Maar ook onze leden hadden in Tilburg goede resultaten behaald met hun inzendingen. Bij deze feliciteren wij hen daarmee van harte. U ziet wel, op alle terreinen gaat het goed met de vereniging.

Jeugd

Nu de bijeenkomsten voor de jeugd opnieuw gestart zijn, is er natuurlijk begeleiding nodig. Want de jeugd kan nog niet alles zelf. Denk eens terug aan de tijd dat u zelf begon, waarschijnlijk heel moeizaam zonder hulp. Zou het niet plezierig zijn als de jeugd gebruik zou kunnen maken van uw kennis en ervaring? Het moet toch mogelijk zijn dat enkelen onder u zich bij het bestuur opgeven om de jeugd te helpen, want wie draagt de jeugd geen warm hart toe. Maak het het bestuur eens moeilijk en geef u massaal op !!!!!

Noviopostje

Aangeboden: Enorme hoeveelheid frankeermachinestempels, in totaal ca. 15 schoendozen vol.

Bovendien nog wat gefrankeerde brieven van de laatste jaren.

Vraagprijs voor dit alles slechts Fl 50,-!!!

Tevens aangeboden maandblad 1958-1992 (los) voor f 125,-

H Geurts, Habsburgsestraat 9 Grave,

tel 08860-76111

Bibliotheek

Eind vorig jaar zijn we van start gegaan met een bibliotheek. Velen zullen gedacht hebben: dat duurt wel een paar jaar voordat we een redelijke hoeveelheid boeken en tijdschriften hebben. Niets is echter minder waar. Door aankoop en vele giften is er al een aardig aantal boeken en een groot aantal tijdschriften aanwezig. Om te weten of er al iets voor u in de bibliotheek staat, geven we in dit nummer van Novioposta een lijst van de beschikbare boeken en tijdschriften. Met name de oudere tijdschriften worden niet uitgeleend, maar in overleg kan wel iets geregeld worden. Mocht u iets willen lenen, neem dan contact op met de bibliothecaris:

H. Janssen

Esdoornstraat 9

6573 WV Beek-Ubergen

tel. 08895-42703

Lijst van boeken:

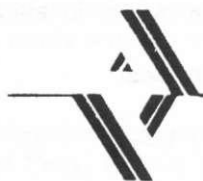
B01 Prisma Postzegelgids

B02 Filatelie in klein bestek

B03 Filatelie deel 1 en 2 (uitg. Samsom)

B04 500 Jahre Post - Thurn und Taxis, 1990

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal kan door bijv. lekkage, brand of diefstal verloren gaan. Dan is er geld, soms veel geld nodig om een nieuwe collectie op te bouwen.

A VAN DE HOEF

VERZEKERINGSWINKEL

Postbus 309, 6500 AH Nijmegen
Telefoon (080) 226585-233465
van Oldenbarneveltstraat 23,
6512 AS Nijmegen

VERENIGINGSNIEUWS

- B05 Berliner Post Posthistorie
- B06 Lymphila '89 catalogus
- B07 Div. boekjes en art. studiegroep voorafstempelingen
- B08 De weg naar de Duitse hereniging
- B09 Het PTT-bedrijf 1929-1979
- B10 Het Rode Kruis op postzegels, 1949
- B11 De dierenwereld op postzegels deel II, 1953
- B12 Beroemde zeevaarders en ontdekkingsreizigers op postzegels, 1945
- B13 Sport en padvinders op postzegels, 1950
- B14 De mens en zijn wereld, 1947
- B15 Oranje en Nederland op postzegels deel I, 1948
- B16 Nederlandse Bond van Filatelisten Verenigingen 75 jaar, 1983
- B17 25 jaar Postzegelvereniging Griekenland
- B18 Het plan in de thematische filatelie
- B19 Speciaal catalogus 78-79 Combinaties uit automaatboekjes
- B20 Die Briefmarkenausgabe von Liechtenstein
- B21 Liechtenstein in het kort
- B22 Catalogus Bondsbibliotheek 1974
- B23 De Micheliuss postzegelplakmachine
- B24 Het groot postzegelboek
- B25 De vervalsingen van Nederland en O.G.
- B26 Notities van de Nederlandse Academie v. Filatelie deel 1 en 2
- B27 Handboek van de thematische filatelie
- B28 Perfins van Nederland
- B29 Schweiz UPU 1900
- B30 Thurn und Taxis, Vier eeuwen postvervoer, 1991

Lijst van tijdschriften:

- T01 Maandblad Philatelie, 1948-1991
- T02 St. **Gabriël**, febr. '51 - dec. '56
- T03 De Postzegel België, 1971 en 1972
- T04 De Amsterdamse Philatelist, sept. '58 - nov. '74
- T05 De Nederlandse Postzegels, 1970-1991
- T06 Mijn Stokpaardje, groot aantal nummers tussen maart 1952 en maart 1975
- T07 Junge Sammler '61-'62 en '63-'64
- T08 Noviopostajaargang 1 t/m 5 gebonden

VERENIGINGSNIEUWS

Verkoop rondzendingen

Hieronder vindt u het voorlopige overzicht van de verkoop van de rondzendingen over de periode van september 1991 t/m augustus 1992.

Door de inspanning van velen, hoofden, subhoofden en sektiehoofden, zijnde verkopen dit jaar hoger dan vorig jaar. Bij deze bedanken wij alle medewerkers voor het vele werk dat zij verzet hebben.

SEIZOENOVERZICHT VERKOOP RONDZENDINGEN

1 september 1991 t/m 31 augustus 1992

SUB	SEKTIE	OMGEVING	BEDRAG	SUB	SEKTIE	OMGEVING	BEDRAG
1	1	Hengstdal 1	f 540,-	4	31	Tolhuis 1	f 625,-
1	2	Daalseweg	f 232,-	4	33	Zwanenveld	f 912,-
1	3	Mariaplein	f 462,-	4	34	Meyh/Aldenh	f 517,-
1	4	Centrum 1	f 564,-	4	35	Tolhuis 2	f 296,-
1	5	Arch/Galg	f 1060,-	4	36	Malvert	f 1174,-
1	6	Hld.Sticht.	f 601,-	4	38	Weezenhof	f 1065,-
1	12	Groenewoud	f 441,-	4	39	Hatert 1	f 497,-
1	60	Centrum 2	f 371,-	4	40	Hatert 2	f 378,-
				4	41	Hatert 3	f 387,-
2	13	Grootstal	f 805,-	4	53	Malden 1	f 2412,-
2	14	Goffert	f 555,-	4	54	Malden 2	f 476,-
2	15	Hazenkamp 1	f 300,-	4	55	Malden 3	f 986,-
2	16	Hazenkamp 2	f 613,-	4	56	Groesbeek 1	f 522,-
2	17	Groenestr.	f 1186,-	4	57	Groesbeek 2	f 679,-
2	18	Hazenkamp 3	f 791,-				
2	45	Brakkestein	f 377,-	5	43	Boxmeer	f 329,-
				5	49	Gennep	f 492,-
3	21	Wolfskuil	f 1079,-	5	50	Milsbeek	f 586,-
3	22	Waterkwart.	f 474,-	5	52	Molenhoek	f 909,-
3	23	Hees 1	f 478,-				
3	25	Neerbosch 1	f 751,-	6	46	Grave 1	f 1005,-
3	26	Maas en Waal	f 1076,-	6	47	Grave 2	f 587,-
3	27	Lindenholt 1	f 1294,-	6	48	Cuijk 1	f 1838,-
3	28	Neerbosch 2	f 1788,-	6	58	Cuijk 2	f 550,-
3	29	Hees 2	f 1343,-				
3	37	Wijchen	f 914,-	7	7	Beek-Ubb.	f 1746,-
3	62	Lindenholt 2	f 289,-	7	8	Millingen 1	f 313,-
				7	9	Ooy	f 813,-
3	63	Diversen	f 404,-	7	11	Millingen 2	f 970,-
				7	30	Leuth	f 249,-
				7	59	Berg en Dal	f 940,-

* niet genoemde sekties
bestaan niet meer

Totaal in sekties: _____ f 41041,-
Via gerichte rondzendingen _____ f 31958,-
Via postvaardestukken _____ f 2392,-
Via hoofden/subhoofden _____ f 1031,-

Totaal f 76422,-

Al deze cijfers zijn voorlopig en afgerond. Een definitief overzicht is te vinden in het jaarverslag.

ALLEEN VOOR STUURLUI?

Nee, postzegels zijn er natuurlijk voor ons allemaal. Vrijwel iedereen vindt wel iets in postzegels dat hem of haar boeit. De

afbeelding zelf, of 'het verhaal erachter'. En dat is nou precies waarom zoveel mensen ze verzamelen.

BON

JA, STUUR MIJ ZONDER
VERDERE VERPLICHTINGEN
HET GRATIS BOEKJE
'ALLES OVER POSTZEGELS
VERZAMELEN'.

Naam en voorletter s:

..... M V

Straat en huisnummer:

.....

Postcode en woonplaats:

.....

In een envelop zenden aan: PTT Post Filatelie,
Antwoordnummer 108, 9700 VB Groningen. U hoeft
geen postzegel te plakken.

GRATIS BOEKJE

Die verhalen leest u
in het gratis boekje
'Alles over postzegels
verzamelen'.

Over de historie van
postzegels, het ont-
werpen, het verza-
melen. Interviews
met een ontwerper en een verzamelaar.
Nooit eerder was zo'n uitgebreid boekje
gratis verkrijgbaar voor iedereen die
meer wil weten over postzegels. Met deze
bon kunt u een exemplaar aanvragen.

ptt|post
.....

Contributiebetalings

De contributie voor onze vereniging is nog steeds f 30,- per jaar, en dat hopen we voorlopig ook zo te houden. De Postbank gaat echter f 0,45 per acceptgirokaart in rekening brengen, hetgeen t.z.t. gaat resulteren in een totaalbedrag van f 30,45 op de acceptgirokaart. Daarom twee alternatieve mogelijkheden: f 30,- met een eigen overschrijvingsformulier, of een contante betaling van f 30,- op de verenigingsavond. Slim idee, toch??

Lidmaatschap

Gezien de ledenwerfaktie kunnen wij het ons niet voorstellen dat er leden zijn die hun lidmaatschap willen beëindigen. Een abonnement op het maandblad kost immers al meer dan f 30,-. En dan zijn er nog de gezellige maandelijkse bijeenkomsten. Bent u daar nog nooit geweest, dan wordt het hoog tijd dat u daar eens naar toe gaat. Mocht u alsnog besluiten het lidmaatschap op te zeggen, dan moet u dat doen vóór 30 november.

Veiling

Ook ditmaal is er weer een schat aan materiaal op de grote veiling van 7 november a.s. Voor een redelijke prijs kunt u misschien zegels of poststukken aanschaffen waar u al een tijd naar zoekt. De veilingcatalogus wordt echter niet automatisch aan iedereen toegezonden. Maar een liefst filatelistisch gefrankeerde brief aan dhr. H. Pierlo doet wonderen. Zijn adres is: Bergansiusstraat 13, 6523 BV Nijmegen.

Nog nooit op onze grote veiling geweest? Dan zult u nu toch eens die stap moeten doen om uw geluk te beproeven. Misschien gaat u wel naar huis met een mooie aanwinst voor uw verzameling. Voor de goede orde nog even dit. De kavels kunnen bekeken worden tijdens de vergadering van 6 november en op de dag van de veiling zelf tussen 10.30 en 12.00. Om 13.30 begint de veiling en barst het spektakel van het bieden los.

HET
VEILINGHUIS
VOOR DE
VERZAMELAAR
POSTZEGELVEILING "PASSON"

Elke vier weken een openbare veiling
in Westervoort of Zeist
elke zes weken onze schriftelijke Willemijn

voor informatie, taxatie, inleveringen en het
bekijken van kavels, bent U dagenlijks welkom
in ons ruime en gezellige bedrijfspand.

Gemakkelijk bereikbaar met auto en openbaar
vervoer. Einde lijn 3 Het Duifje.
Keizershof 17, Arnhem.

Met onze gratis veilingkatalogus heeft U het
meest veelzijdige aanbod regelmatig bij U thuis.
Postbus 30295, 6803 AG Arnhem. Tel. 085 - 210013

WIJ BIEDEN MEER OP HETZELFDE ADRES

HET
ELDORADO
VOOR DE
VERZAMELAAR
POSTZEGELHUIS "ELDORADO"

Heeft alles wat U als verzamelaar nodig heeft.

Zeer veel zegels, postfris of mooi gestempeld,
FDC's enz. van Nederland en West-Europa en
accessoires uit voorraad leverbaar. Wat wij
onverhoopt niet in huis hebben, kunnen wij voor
U bestellen. Ook kunt U bij ons alle nieuwe uit-
giften uit de gehele wereld in abonnement nemen.

Stichting Filatelie Rijk van Nijmegen

in samenwerking met

Nederlandse Vereniging van Postzegelverzamelaars

afd. Nijmegen

INTERNATIONALE POSTZEGELBEURS

Toegang gratis

Zondag 1 november 1992

in Hotel ERICA te BERG EN DAL
van 10.00-17.00 uur

Hiermede wordt U uitgenodigd tot een bezoek aan de Internationale postzegelbeurs. Hotel ERICA te Berg en Dal zal op bovengenoemde datum het centrum zijn van een groot filatelistisch gebeuren.

U vindt in de zalen van genoemd hotel een keur van zegels, postwaardestukken, catalogi en alles wat een filatelist interesseert.

Op beperkte schaal zal ook ruimte beschikbaar zijn om te ruilen.

Voor inlichtingen en tafelreservering:

H. Janssen

Telefoon 08895 - 42703

A. J. Lamers

Telefoon 080 - 785092

Deze beurs is speciaal bedoeld voor postzegels. Muntenruil of -handel e.d. is niet toegestaan.

U wordt er tevens op attent gemaakt op de uitstekende keuken van Hotel ERICA. Tot ziens in Berg en Dal.

Oproep

Voor een artikel over de overgangperiode van Duitsland van 1 juli 1990 tot 3 oktober 1990 zoeken wij poststukken uit geheel Duitsland. Met name wordt gezocht naar mengfrankeringen van Oost Duitse zegels met zegels uit West Duitsland en Berlijn. Ook ander materiaal uit deze periode is echter welkom.

Rondzending tijdschriften

Een jaar geleden zijn er twee activiteiten gestart. Over de bibliotheek vinden we elders in dit blad een stukje. Ook met de rondzending tijdschriften, in de wandelgangen DE leesmap genoemd, gaat het uitstekend. Hoewel het aantal deelnemers de verwachting heeft overtroffen, is het voor een paar mensen nog mogelijk om deel te nemen. U zult dan wel snel moeten reageren. Neem dan voor 1 december contact op met de heer H. Jansen, tel. 08895-42703.

Ondergetekende, dhr./mevr.!,.....,

(adres).....,

(postcode + woonplaats).....

geeft zich bij deze op als lid/heeft interesse in een lidmaatschap* van de Filatelistenvereniging "NOVIOPOSTA".

Doorhalen wat niet van toepassing is

Internationale Postzegeldag

Het is toch maar een uitkomst dat ze er zijn: de Postzegeldagen. Dat zijn toch de gelegenheden bij uitstek om ontbrekende zegels of poststukken te bemachtigen. Al dat gezoek vraagt wel enige inspanning maar meestal loont het ruimschoots de moeite. De opbouw van een verzameling vraagt nu eenmaal veel zorg en tijd, maar er is gelukkig niets of niemand in deze jachtige wereld die ons bij onze hobby tot spoed aanmaant. Maar wanneer zich de gelegenheid voordoet om de collectie uit te breiden, zal de verzamelaar zich deze kans niet laten ontglippen. En op

ZONDAG 1 NOVEMBER 1992

is er weer zo'n uitgelezen kans want dan wordt weer de traditionele Postzegeldag gehouden. Deze dag, waarvan de organisatie door de Nijmeegse verenigingen in handen is gegeven van de Stichting Filatelie Rijk van Nijmegen, wordt gehouden in Hotel ERICA te Berg en Dal. Het feest begint 's morgens om 10 uur en duurt tot 's middags 5 uur.

Tot ziens in ERICA !!!

*Bloemenmagazijn
en Plantenkas*

bv bloemisterij

AALBERS

hatertseweg 275
telefoon 55 02 75 • nijmegen

Middagbijeenkomsten

Dit najaar zijn er nog 3 middagbijeenkomsten en wel op:

20 oktober, 17 november en 15 december.

Deze bijeenkomsten, die door de Stichting Filatelie Rijk van Nijmegen worden georganiseerd, zijn voor velen een welkome aanvulling op de bijeenkomsten die in de avonduren worden gehouden. Vanaf 14.00 uur is de zaal open. Eigenlijk staat een ieder dan al te dringen om binnen te komen. Dat de aanvang om 14.30 uur is, is eigenlijk een overbodig gegeven. Hoewel deze bijeenkomsten in eerste instantie zijn bedoeld voor 65-plussers, is iedereen die de derde dinsdagmiddag van elke maand niet thuis wil blijven maar de gezelligheid en het contact met medeverzamelaars zoekt, een graag geziene gast.

Noviopostje

Gevraagd de volgende machinestempelvlaggen van Nijmegen:

1940 Post uw brieven zoodra ze gereed zijn.

1946 Rijdt en loopt met verstand

1946 Papiernood

1947 Prins Bernhard Stichting

1947 Nederland werkt

Prijsopgave voor complete en goed leesbare poststukken aan:

J. Rutten, van 't Santstraat 142, 6523 BK Nijmegen.

na de

vakantie

tijd voor

filatelie

H. ARENDZEN

KELFKENSBOSS 32-33

6511 TB NIJMEGEN TEL.: 080-601502 FAX.: 080-602861

- INKOOP
- VERKOOP
- TAXATIE
- BEMIDDELING

Postzegel en Munthandel

Wij leveren alle soorten DAVO albums uit voorraad.

- DAVO
- HARTBERGER
- IMPORTA
- KABE
- LINDNER
- LECHTUM
- ROMUND
- SCHAUBEK
- SAFE
- ENZ

Niet in voorraad zijnde albums leveren wij binnen 24 uur.

Diverse catalogi uit voorraad leverbaar.

- BOREK
- YVERT et TELLIER
- STANLEY GIBBONS MOTIEF
- ZUMSTEIN
- ZONNEBLOEM
- PHILEX
- MICHEL
- NUMEX
- ENZ.

Wij hebben een grote voorraad Filatelistisch en Numatisch artikelen en restant aanbiedingen.
Nieuwtjes abonnementen gehele wereld.

INKOOP VAN ALLE VOORKOMENDE GOUDEN EN ZILVEREN VOORWERPEN

- Munten
- Bestek
- Penningen
- Tandengoud
- Sieraden
- Gebruiksvoorwerpen

OPENINGSTIJDEN

M	11.00 v/m	18.00 uur
D	9.30 "	18.00 uur
W	9.30 "	18.00 uur
D	9.30 "	21.00 uur
V	9.30 "	18.00 uur
Z	9.30 "	17.00 uur

KOSTELOZE TAXATIE. Bij verkoop geldige legitimatie verplicht!

RUIME PARKEERGELEGENHEID

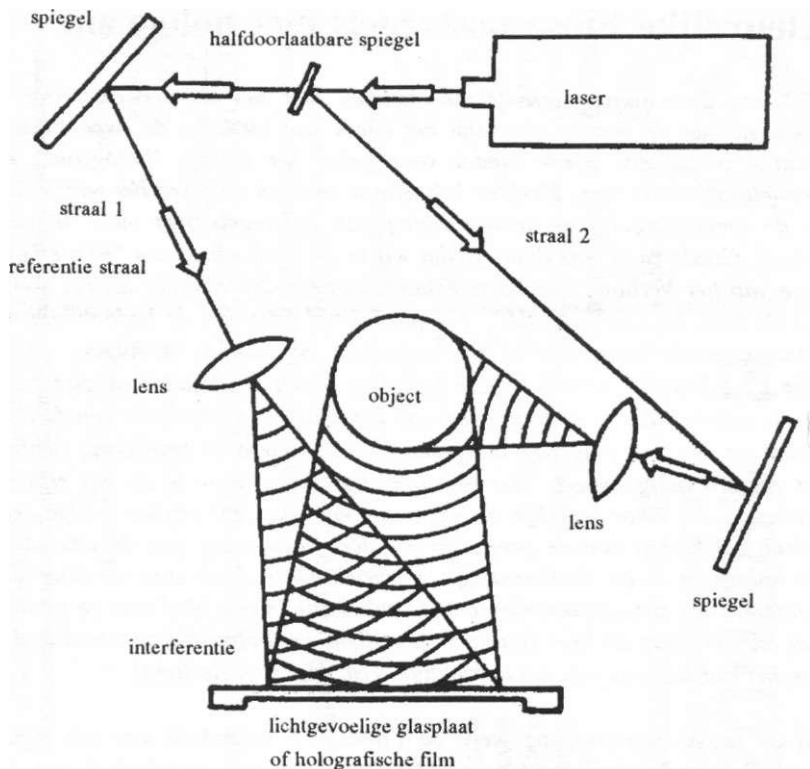
Kleurrijke Finse postzegels met hologram

(Tal van Scandinavië-verzamelaars hebben met be- en verwondering kennis genomen van de verschijning aan het begin van 1990 van de twee Finse hologram - postzegels. Mede omdat voor velen het begrip "hologram" niet of nauwelijks bekend was, bleek er behoefte te bestaan om over het wezen daarvan en de toepassing bij de vervaardiging van postzegels wat meer te weten te komen. Goede raad was duur, totdat wij in de april-editie van "Filatelisti" (uitgave van het Verbond van Finse Filatelisten) een Zweedstalig artikel aantroffen van de heer Bo Isacson AIJP, dat qua inhoud juist aan de bedoelingen van de geïnteresseerde lezers leek te beantwoorden. Wij vonden vervolgens ons lid de heer Ir. S.Bexelius bereid om een vertaling in het Nederlands op zich te nemen en die daarna nog te onderwerpen aan het kritisch oordeel van een fysicus. Dit leidde tot een nog enigszins aangepaste tekst, voorzover betrekking hebbend op het natuurkundig aspect. Het resultaat ligt thans voor u en wij zijn er van overtuigd dat - hoe moeilijk de materie voor velen zal blijven - men onder de indruk zal komen van de prestaties die door toepassing van de uitvinding van het hologram in de drukkunst zijn geleverd. Onze dank gaat uit naar de heer Isacson voor zijn toestemming om tot publikatie in ons blad over te gaan, maar niet minder naar de heer Bexelius voor diens vertaalarbeid en toetsing daarvan aan het oordeel van een natuurkundige, red. Het Noorderlicht)

Bij de laatste jaarwisseling werd de Finse PTT veranderd van een rijksdienst met een door het parlement bepaalde begroting in een staatsbedrijf, een hervorming die al een jaar eerder doorgevoerd had moeten zijn. De gebeurtenis werd gevierd met een bijzondere uitgifte van postzegels, die in het zegelbeeld een driedimensionaal motief hebben dat in alle zeven kleuren van het spectrum wisselt, een hologram. Het is de eerste keer dat dit technische nieuws in de noordelijke landen wordt gebruikt. Eerder schijnen soortgelijke zegels alleen in de VS en Oostenrijk te zijn verschenen.

De Finlandse PTT een staatsbedrijf

Vroeger was de Finlandse PTT een rijksdienst met een begroting en werkzaamheid gebonden aan de rijksbegroting. Voor filatelisten was belangrijk dat de regering o.a. bepaalde hoe de postzegels er in grote lijnen moesten uitzien. Vanaf 1.1.1990 is PTT een staatsbedrijf, gebaseerd op een resultaatfilosofie met eigen verantwoordelijkheid voor resultaat en werkzaamheid en met een nieuwe naam: Posti-Tele. De hervorming werd gevierd met een bijzondere postzegelemissie van twee waarden, 1,90 en 2,50 Fmk. De zegels zijn getekend door de

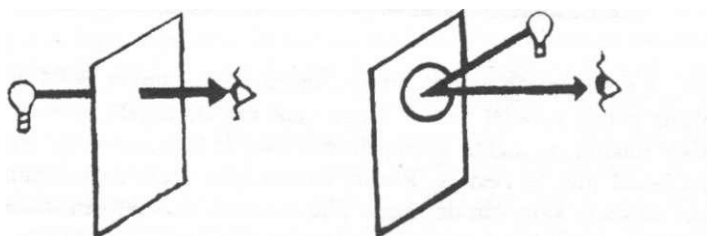
Afb. 1 Belichting van een hologram gebeurt op een lichtgevoelige glasplaat of film met hulp van laserlicht, dat eerst in twee stralen wordt gesplitst. Straal 1 wordt via een lens direct op de hologramplaat gericht. Straal 2 wordt op het voorwerp gericht dat het licht naar de plaat reflecteert. Als de twee stralen elkaar ontmoeten creëren zij een dicht patroon van lijnen in de emulsie.

kunstenaar Pirkko Vahtero en worden in een beperkte oplage van slechts 1.000.000 stuks van elke waarde uitgegeven. Tegen de gewoonte in bevatten de vellen slechts 20 zegels. Het formaat is een gemodificeerd B-formaat, 26 x 36 mm, perf. 13 x 13. De drukmethode is geheel uniek: het hoofdmotief is in vierkleurs offset met een cirkelrond, driedimensionaal hologram (gedrukt in 2D/3D) bovenaan elke zegel. Het hologram geeft een driedimensionale indruk en kan bovendien het licht breken in de kleuren van de regenboog. Afhankelijk van onder welke hoek men kijkt varieert daarom het hologram in kleur vanaf rood, via groen en blauw naar paars. De kleur hangt ook af van de lichtbron: een gloeilamp geeft meer stralende kleuren dan daglicht of een TL-buis. Het betreft een zogenaamd reflexiehologram, d.w.z. het invallend witte licht wordt in

het hologram tot zijn afzonderlijke kleuren afgebroken, die als ze het oog bereiken een uiterst kleurrijke en driedimensionale indruk geven. Het motief van de afbeelding is het nieuwe logo van de PTT, dat schijnt te zweven in de ruimte boven de aardbol. Al vanaf het begin wekte dit technische nieuwtje een grote belangstelling en men kan op goede gronden vermoeden dat de oplage zeer snel wordt uitverkocht. Uit Mariehamn op Aland bijv. werd gerapporteerd dat de eerste aflevering al tijdens de middag op de dag van uitgifte opraakte. Een nieuwe levering kon pas tijdens week 6 worden beloofd en een "wachtlijst" met bestellingen werd opgezet. In hoeverre dit representatief is voor het hele land is niet gemakkelijk te achterhalen. De leveringen zijn wel vertraagd door technische problemen bij de drukker. In het onderstaande wordt een poging gedaan om te verklaren wat een hologram is, hoe het gemaakt wordt en hoe het werkt. Ongeacht wat men ervan denkt is men er in geslaagd een nieuw probleem te creëren voor kleurspecialisten: welke nuance heeft eigenlijk het hologram, wanneer het wisselt in alle denkbare kleuren en bovendien afhankelijk van het soort licht?

Holografie en hologram

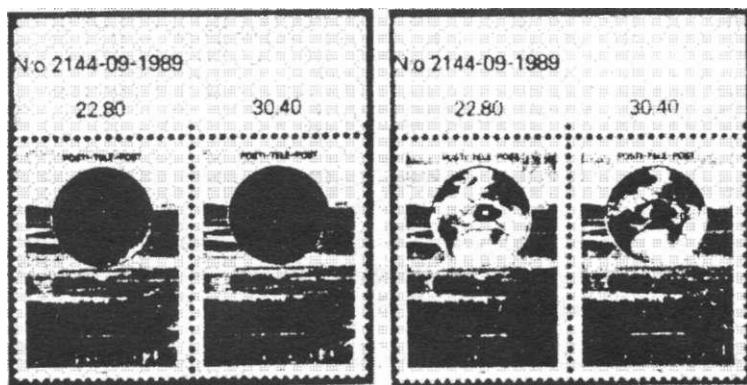
Holografie is een techniek, waarmee driedimensionale afbeeldingen, hologrammen, geproduceerd kunnen worden. De benaming komt van het Griekse holos (geheel) en grafein (schrijven) c.q. gram (boodschap, beeld). De geestelijke vader van het hologram is de Hongaar Dennis Gabor, die in 1971 voor zijn ontdekking de Nobelprijs ontving.

afb.2 Een hologram heeft geen zichtbaar beeld maar moet "opgewekt" worden doordat het doorgelicht wordt (het beeld links) of doordat het licht mag weerkaatsen (het beeld rechts). Sommige hologrammen eisen hierbij laserlicht, anderen nemen "genoegen" met gewoon licht van een gloeilamp.

De methode maakt gebruik van de bijzondere optische eigenschappen van zeer zuiver licht. Een type van dergelijk licht is het laserlicht (laser=light amplification by stimulated emission of radiation, een techniek die kort na de tweede

wereldoorlog werd ontwikkeld., die coherent (van één golflengte) en gepolariseerd (trilt alléén in een vlak) is. Laserlicht is meestal rood maar bestaat ook in andere kleuren. Een straal laserlicht wordt gesplitst, zodat een deel een hologramplaat rechtstreeks treft en een ander deel eerst door het af te beelden voorwerp wordt weerkaatst. Wanneer de twee bundels elkaar op de hologramplaat ontmoeten ontstaat interferentie en scheppen zij samen een dicht lijnenraster, dat de voorwaarde voor het driedimensionale effect en de ontleding in de kleuren van de regenboog vormt. De techniek wordt nader geïllustreerd in afbeelding 1. Na de belichting wordt de plaat of film ontwikkeld. Het hologram toont geen zichtbaar beeld maar moet "opgewekt" worden. Dit kan of met een laserlicht of met gewoon licht gebeuren, hetzij met licht dat dóór het hologram valt (transmissiehologram) hetzij met licht dat op het hologram schijnt (reflexiehologram). De verschillende mogelijkheden worden in afbeelding 2 getoond.

afb. 3 Fotokopieën van de hologrammen. In het linker beeld heeft de belichting plaats gehad parallel aan de lange kant van de zegels, d.w.z. in de verkeerde hoek relatief de dichte lijnenpatronen van de hologrammen. Het resultaat is dat het beeld niet te zien is. Rechts daarentegen heeft de belichting bijna parallel aan de korte kant van de zegels plaats gehad, waarbij een duidelijk beeld wordt verkregen. Echter de hoek van het invallende licht is bij de twee zegels iets verschillend, zodat het logo van Post-Tele etc. geheel verschillende kleuren heeft gekregen.

Bij de belichting wordt het licht in het raster gebroken op ongeveer dezelfde manier als in een prisma, waardoor het driedimensionaal effect of de splitsing in de kleuren van de regenboog ontstaat. Bij een reflexiehologram wordt het licht van de lamp twee keer gebroken en afhankelijk van de gezichtshoek wordt het

beeld in de een of de ander van de zeven kleuren van de regenboog gezien. Het lijnenraster heeft altijd een bepaalde richting. Daarom ontstaat het kleureffect bijv. alleen wanneer het hologram schuin van boven maar niet schuin van opzij wordt belicht. Het effect is ook afhankelijk van de samenstelling van het licht. Daarom geeft het licht van een gloeilamp een meer schitterend effect dan daglicht, een TL-buis of een UV-lamp(die overigens nauwelijks enig effect geeft!).

Druktechniek

De hologrammen op de Finse zegels zijn gedrukte reflexiehologrammen, die schuin van boven of schuin van onder belicht moeten worden, waarbij de onderliggende aardbol driedimensionaal verschijnt met het logo van Post-Tele zwevend erboven. Het logo breekt het licht op een andere manier dan de achtergrond, waardoor de kleuren verschillend worden. Bij een goede hoek van het invallend licht krijgt het logo zijn goede geel/blauwe kleuren terwijl de achtergrond schemert in groen. De techniek wordt 2D/3D genoemd en betekent dat een tweedimensionaal hologram (grafisch hologram) zonder diepte-effect, maar in staat om het licht te breken in het raster (het logo van Post-Tele), bovenop een driedimensionaal hologram (de aardbol) wordt gedrukt. Als origineel werden zwartwitte tekeningen gebruikt. Eerst werd een vlakke tekening van het logo van Post-Tele gefotografeerd en de kleuren gesepareerd, d.w.z. men bepaalde in welke volgorde de twee delen van het logo het licht moesten breken (dit werd zo gedaan dat het linker gedeelte geel wordt als het rechter gedeelte blauw wordt). Daarna werd op dezelfde schaal een "bal" met de aardbol erop gefotografeerd zodat men een driedimensionaal hologram kreeg. Tenslotte werden de twee hologrammen met twee verschillende platen over elkaar gedrukt en men kreeg een logo 'zwevend' boven de aardbol. De toegepaste methode is de meest veeleisende in dit verband. Men had een gemakkelijker weg kunnen kiezen door "alleen" een hologram in 2D of 3D te drukken. Nu zijn de twee technieken gecombineerd, wat dus inhoudt dat men - met succes - een van de meest geavanceerde bestaande methodes heeft geprobeerd. De techniek is duur, wat tot uitdrukking komt in de beperkte oplage: 1.000.000 exemplaren van elke waarde en daarnaast gecompliceerd, hetgeen aanleiding was om de velgrootte te verminderen van 50 tot 20 zegels. Het drukken ging ook niet feilloos en daardoor werd de aflevering vertraagd. Het resultaat van de gezamenlijke inspanning van Post-Tele en de bankbiljetten drukkerij is echter een paar buitengewoon interessante postzegels, die op een waardige manier de belangrijke bedrijfsorganisatorische hervorming markeert. Het is alleen te hopen dat de techniek in de toekomst opnieuw wordt gebruikt, zodat wij filatelisten ons weer mogen verheugen in de kleurrijke sensatie van een hologram! (overgenomen uit "Het Noorderlicht")

Bo Isacson AIJP

FILATELISTEN VER. "NOVIOPOST"

Bestuur

Voorzitter:

J.P. Toussaint, Waterstraat 43
6573 AB Beek-Ubbergen, tel. 08895-41851

Secretaris:

J. M. Rijsdijk, Postweg 37
6523 KR Nijmegen, tel. 080-221596

Penningmeester:

A. Thyssen, Postbus 77
6580 AB Malden, tel. 080-581054
Postbankrekening 575462 t.n.v.
Fil. Ver. "NOVIOPOST" Nijmegen

Mr. F.M. Hilgers, Prof. Huybersstr. 23
6524 NP Nijmegen, tel. 080-231150

Mevr. Th.G. v. Hoogstraten-v. Rijswijk
Zebrstraat 18
6531 TX Nijmegen, tel. 080-550895

Namens Commissie Voorlichting:

J.G.M. Rademaker, Beethovenlaan 337
6865 DV Doorwerth, tel. 085-340331

Namens Redactie Novioposta:

J. Mulder, Hazeleger 218
5431 HT Cuijk, tel. 08850-14047

Uitleenadressen Yvert-catalogus:

Mevr. J.A. Dassel-Nienhuis,
Pandastraat 28
6531 VD Nijmegen, tel. 080-552698
J.A.W. de Graaf, Malvert 24-26
6538 AP Nijmegen, tel. 080-440110

Nieuwtjesdienst

Buitenland:

Mr. F.M. Hilgers, Prof. Huybersstr. 23
6524 NP Nijmegen, tel. 080-231150
Postbankrekening 5552048 t.n.v. Hoofd
Nieuwtjesdienst "NOVIOPOST" Nijmegen
Nederlandse FDC-dienst:

G.W. Schoenmaker, Tuinstraat 24
6551 ZK Weurt, tel. 08897-71006
Postbankrekening 4346530 t.n.v. Ned.
FDC-dienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Bibliotheek/Rondzending Tijdschriften
H. Janssen, Esdoornstraat 9
6573WV Beek-Ubbergen, tel. 08895-42703

Veiling

H. Pierlo, Bergansiusstraat 13
6523 BV Nijmegen, tel. 080-225282

Rondzenddienst

Administratie:

A. Thijssen, Postbus 77, 6580 AB Malden
Postbankrekening 2744133
t.n.v. Hoofd Rondzendingen "NOVIOPOST"

Aanleveradres boekjes:

J.M. Rijsdijk, Postweg 37
6523 KR Nijmegen, tel. 080-221596

Distributie:

J.H.A.A. Reerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen, tel. 080-779202

Subhoofd Oost:

Mevr. M. Dederen, Straalmanstraat 30
6521 JM Nijmegen, tel. 080-232465

Subhoofd Goffert:

E.J. Hubertus, Luipaardstraat 8
6531 PS Nijmegen, tel. 080-553735

Subhoofd West:

J.H.A.A. Reerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen, tel. 080-779202

Subhoofd Zuid:

L. v.d. Sloot, Winkelsteegseweg 16
6534 XE Nijmegen, tel. 080-551815

Subhoofd Maaskant-Oost:

J.H. Geneste, Berkenstraat 23
6598 AZ Heyen, tel. 08851-12203

Subhoofd Maaskant-West:

G.A.J. Kolman, Akkerslagen 45
5364 RG Escharen, tel. 08860-73868

Subhoofd Ooy polder:

A. Vos, Merelstraat 9
6573 AX Beek-Ubbergen, tel. 08895-42669

Gerichte Rondzendingen Ned en Overzee:

H.J.M. ten Dam, Kluijskamp 11-33
6545 JE Nijmegen, tel. 080-781153

Overige Gerichte Rondzendingen:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraten-v. Rijswijk
Zebrstraat 18
6531 TX Nijmegen, tel. 080-550895

**Commissie Postzegelbeurs Berg en Dal,
van de Stichting "Filatelie Rijk van
Nijmegen", namens "NOVIOPOST":**

H. Janssen, Esdoornstraat 9
6573 WV Beek-Ubbergen, tel. 08895-42703